

מצי אמר ליה הנחתי לך מקום לגבות –

He could say to him I left you a place to collect from.

OVERVIEW

לוי sold one of the **בינונית** fields to שמעון and שמעון sold the other (לוי) (the **לוי**) sold his fields to שמעון and שמעון sold one of the **בינונית** fields to לוי (retaining a similar **בינונית** field for himself), the **בע"ה** of שמעון can collect (בינונית) only from שמעון and not from לוי. The **גמרא** explains that לוי can tell the **בע"ה** that שמעון by הנחתי לך מקום לגבות. Seemingly this means that לוי is arguing that since the fields of שמעון were originally **משועבד** to the **בע"ה** (because he bought all the **נכסים** from שמעון), therefore as long as שמעון has **נכסים** that are **משועבד** to the **בע"ה** (namely the **בינונית**), the **בע"ה** must collect from him first. **תוספות** rejects this explanation and offers another instead.

לאו דוקא קאמר הא לישנא דלא שייך למימר הכי אלא גבי בעלים ולא גבי לוקח ראשון -
The language used here, 'הנחתי לך מקום', **is not precise, for this argument of הנחתי is not applicable here, it is applicable only in relation to the original owner (the debtor); but not in relation to the first buyer.** When a **לוקח** purchases some of the assets of a **לוי**, then the **בע"ה** cannot collect from the **לוקח** if the **לוי** has remaining assets; for the **לוקח** can claim **לך מקום לגבות**.¹ However, when a **לוקח** purchases some of the assets from a **לוי**, then the **לוקח** cannot claim **לך מקום לגבות**, for the **לוי** is on both their properties equally. This is the meaning of **רצה מזה גובה רצה מזה גובה**.² Therefore **לך מקום לגבות** is not the reason why the **לוקח** is exempt from paying.

תוספות explains what is the correct reason:

ועיקר טעמא לא הוי אלא משום דמה מכר ראשון לשני כל זכות כולי -
And the main reason the **לוקח** is exempt, **is only because of the rule that the first sold to the second all the rights, etc.** which the **לוקח** has (or will acquire) -
והוא היה יכול לדחותו אצל בינונית אחריתי -

And the **לוקח** **could have deflected the בע"ה towards other בינונית.** It is the choice of the **לוקח** which **בינונית** the **מלוה** will collect; not the choice of the **בע"ה**. Therefore since the **לוקח** could offer the **מלוה** the **בינונית** that the **לוקח** sees fit (and the **לוקח** sold all his rights to the **לוי**), therefore the **לוקח** can offer the **בע"ה** the **בינונית** which he sees fit; namely the **בינונית** of the **לוקח** (which is similar to the **בינונית** of the **לוי**).³

¹ This is the classic rule that **לוקח** שיש בני חורין במקום **משועבד** במקום שיש בני חורין.

² See **תוספות ד"ה רצה**.

³ It would seem that according to **תוספות** the meaning of **לך מקום לגבות** is that the **לוקח** is saying, 'I am assigning to you a different **בינונית** of my choosing'. See 'Thinking it over'.

אבל אי לא שביק בינונית דכוותיה לא מצי לדחותו אצל זיבורית -

However if the לוקח ראשון by the בינונית דכוותיה did not leave over לוקח שני the לוקח ראשון of the זיבורית בע"ה cannot deflect the לוקח שני the

דראשון נמי לא היה יכול לדחותו אצל זיבורית -

For the לוקח ראשון could also not deflect the לוקח שני to collect from the זיבורית; for a בינונית may collect from בע"ה

anticipates and resolves a possible difficulty:

דאי משום אי שתקת יאמר לו לכי תהדר:

For if you will argue that the לוקח ראשון can push the בע"ה to collect from the זיבורית on account of the claim of אי שתקת (the לוקח ראשון will tell the בע"ה, if you agree to זיבורית, fine; and if not I will return the זיבורית field to the לוקח and you will be forced to collect from the זיבורית).⁴ counters that there is no concern of the claim, for the בע"ה **can reply to the (ראשון) לוקח, when you will return** the זיבורית to the לוקח and make good on your threat, then and only then will I take זיבורית, however now that you are in possession of the זיבורית I am collecting from the בינונית.⁵ There is no claim by the לוקח ראשון, and therefore no power to deflect by the לוקח שני, and he must allow the בע"ה to collect his בינונית.

SUMMARY

In a case of the לוקח ראשון on the בע"ה to the לוקח שני can be דוחה the שביק בינונית כוותיה on account of the claim. מה מכר ראשון וכו'.

THINKING IT OVER

The term מה מכר ראשון לשני (usually) refers to all the rights that the seller has in this property (such as air rights, window rights, right of way, etc.). The fact that the לוקח ראשון has the power to deflect the בע"ה to collect from which ever property the לוקח chooses, is seemingly not a right in a particular property, but rather a right to choose how to pay the בע"ה from his assets. How is transferring this power to the לוקח, allow the לוקח to be exempt from payment?! The מה מכר ראשון לשני can (perhaps) allow the לוקח שני to decide which of his fields to offer to the בע"ה, but not to deflect the responsibility of payment to a different party!⁶

⁴ If we assume this argument to be valid and the first לוקח can be דוחה the זיבורית בע"ה, then the לוקח שני will also be able to be דוחה the זיבורית בע"ה, because of the מה מכר clause. See ח"י ר"נ אות רצ.

⁵ See תוספות on the (bottom of) אי ד"ה א' עמוד, that when the לוקח is מפקיע כחו of the בע"ה (as in this case, where he wants him to collect זיבורית), the בע"ה can respond תהדר לכי.

⁶ See בל"י אות רכט and גמרא בד"ה מה מהר"ם.